

Tietosuojaseloste; Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä, paljastamista ja selvittämistä koskeva rekisteri (Rahanpesurekisteri)

1 Rekisterinpitäjä

Keskusrikospoliisi
Rahanpesun selvittelykeskus
Postiosoite: PL 285, 01301 Vantaa
Käyntiosoite: Jokiniemenkuja 4, 01300 Vantaa
Puhelin: Keskusrikospoliisin (vaihde) 0295 480 141
Sähköposti: rahanpesu.krp@poliisi.fi

2 Yhteyshenkilö tietosuoja-asioissa

Rahanpesun selvittelykeskus
rikostarkastaja Jaakko Christensen
Yhteystiedot: jaakko.christensen@poliisi.fi

3 Poliisin tietosuojavastaava

Poliisihallitus
Harri Kukkola, ylitarkastaja
Postiosoite: PL 1000, 02151 Espoo
Käyntiosoite: Vuorimiehentie 3, Espoo
Puhelin: (vaihde) 0295 480 181
Sähköposti: kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi

4 Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä, paljastamista ja selvittämistä koskevasta rekisteristä (Rahanpesurekisteri) säädetään laissa rahanpesun selvittelykeskuksesta (445/2017) 3 §:ssä.

Rekisterissä käsitellään rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain (445/2017) 2 §:ssä säädettyjen lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi hankittuja ja saatuja sekä lain 4 ja 5 §:n nojalla saatuja tarpeellisia tietoja ja asiakirjoja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen sekä Europol-asetuksen (EU 2016/794) liitteen 1 mukaisten rikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä tutkintaan saattamiseksi.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisellä, paljastamisella ja selvittämisellä tarkoitetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen epäilyihin liittyvien ilmoitusten ja näihin epäilyihin liittyvien tietojen vastaanottamista, tallettamista ja muuta käsittelemistä sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin, estämistä, paljastamista ja selvittämistä.

Lisäksi tietoja käsitellään varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain (325/2013) 3 §:n 2 momentissa sekä 4 §:ssä tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

5 Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset, rekisteröityjen ryhmät ja käsiteltävät henkilötietoryhmät

Rahanpesurekisteri voi sisältää rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain 2 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja ja saatuja sekä 4 ja 5 §:n nojalla saatuja tarpeellisia tietoja ja asiakirjoja.

Rahanpesurekisteriin saadaan rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain 3 §:n 3 momentin nojalla tallettaa tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta seuraavat tarpeelliset tiedot:

- 1) ilmoituksen tehneen henkilön nimet ja sen henkilön nimet, jota ilmoitus koskee
- 2) syntymäaika, -kotikunta ja -valtio
- 3) henkilötunnus
- 4) tunnistamisessa käytetyn asiakirjan tiedot
- 5) sukupuoli
- 6) äidinkieli
- 7) kansalaisuus, kansalaisuudettomuus tai kansallisuus
- 8) kotivaltio
- 9) siviilisääty
- 10) ammatti
- 11) osoite ja puhelinnumero sekä muu yhteystieto
- 12) tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta
- 13) viranomaisen antama asiakasnumero
- 14) Y-tunnus
- 15) pankki- ja maksutilitiedot ja tallelokeron tiedot sekä asiakkuudet ja asiakastilitiedot

- 16) ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, matkustusasiakirjan tiedot sekä muut maahantuloon ja rajanylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot
17) valokuva, jos sen tallettaminen on asian käsittelyn kannalta välttämätöntä.

Erityisten henkilötietoryhmien osalta rekisteriin kerätään vain välttämättömät tiedot lain henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (10.5.2019/616) sallimassa laajuudessa.

6 Tietojen säännönmukainen luovuttaminen

Rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain 4 §:n 4 momentin mukaisesti saatuja tietoja saa käyttää ja luovuttaa salassapitosäännösten estämättä vain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin, sekä Europol-asetuksen liitteen 1 mukaisten rikosten estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä tutkintaan saattamiseksi ja kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi.

Rahanpesun selvittelykeskus voi luovuttaa tietoja myös ilman pyyntöä.

Tietoja saa luovuttaa ulkoministeriölle varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain 9 §:ssä säädettyjen tehtävien ja ulosottomiehelle mainitun lain 14 §:ssä säädettyjen tehtävien ja eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämiseksi annetun lain (659/1967) 2 b §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Tietoja voidaan luovuttaa myös toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle ja asianajajayhdistykselle, jos luovutettava tieto on välttämätön toimivaltaisen valvontaviranomaisen tai asianajajayhdistyksen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) mukaisen tehtävän suorittamiseksi.

Rahanpesun selvittelykeskus voi rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain (445/2017) 5 §:n 3 momentin mukaisesti perustellusta pyynnöstä luovuttaa tietoja vieraan valtion rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle toimivaltaiselle viranomaiselle rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin, estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä tutkintaan saattamiseksi. Rahanpesun selvittelykeskus voi luovuttaa tietoja myös ilman pyyntöä.

Euroopan unionin jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskukselle voidaan antaa oikeus hakea osumatietoja rahanpesurekisteristä sen selvittämiseksi, sisältääkö rekisteri tietoja asianomaisen valtion haun kohteesta.

Rahanpesurekisterin tietoja voidaan luovuttaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen ja sen rikoksen, jolla rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen kohteena oleva omaisuus tai rikoshyöty on saatu tai saataisiin, estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi sekä tutkintaan saattamiseksi tietosuojalain, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 4 -luvun sekä rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain 5 §:n mukaisesti.

Tietoja luovutetaan Europolille lain rahanpesun selvittelykeskuksesta (444/2017), lain henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa (616/2019) sekä Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) annetun asetuksen (EU) 2016/794 mukaisesti.

7 Henkilötietojen poistaminen ja arkistointi

Ilmoitus ja sen tiedot poistetaan rahanpesurekisteristä kymmenen vuoden kuluttua rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen epäilyä koskevan merkinnän tekemisestä.

Varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain (325/2013) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten vastaanottoon ja käsittelyyn, mainitun lain 4 §:ssä tarkoitettujen jäädyttämisspäätösten edellytysten selvittämiseen ja jäädyttämisspäätöksiä koskevien esitysten tekemiseen liittyvät tiedot poistetaan viipymättä, jos jäädyttämisspätös kumotaan varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain 12 §:n nojalla.

8 Rekisteröidyn oikeudet

8.1 Rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta poliisissa

Läpinäkyvän ja avoimen informoinnin toteuttamiseksi sekä rekisteröidyn oikeuksien käytön edistämiseksi poliisi on asettanut kaikkien saataville kattavan informaatioaineiston www.poliisi.fi -sivustolle. Sivustolta löytyy yksityiskohtaista tietoa muun muassa siitä:

- miten rekisteröity voi tarkastaa itseään koskevat tiedot
- milloin tietojen tarkastusoikeutta voidaan rajoittaa
- miten ja millä edellytyksillä tietoja voi saada oikaistua tai poistettua
- miten lokitietoja käsitellään poliisissa ja

- miten poliisi rekisterinpitäjänä huolehtii rekisteröityjen oikeuksista ja henkilötietojen käsittelyn sisäisestä valvonnasta.

Sen seikan varmistamiseksi, että edellä mainittu informaatioaineisto on myös muulla tavalla asetettu kaikkien saataville, on jokaiseen poliisin asiakaspalvelupisteeseen sijoitettu poliisin henkilörekisterit -kansio, jossa on vastaavaa rekisteröidylle tarkoitettua informaatioaineistoa paperiasiakirjamuodossa.

8.2 Tarkastusoikeus / oikeus saada pääsy tietoihin

Laki rahanpesun selvittelykeskuksesta (445/2017) 3 §:n mukaan rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta rahanpesurekisterin muihin kuin 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuihin jäädyttämispäätöksiin liittyviin tietoihin.

Jos rekisteröidyn tarkastusoikeutta lykätään, rajoitetaan tai se evätään, rekisterinpitäjän on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava siitä rekisteröidylle kirjallisella todistuksella. Myös lykkäämisen, rajoittamisen ja epäämisen perustelut on ilmoitettava, paitsi jos niiden ilmoittaminen vaarantaisi epäämisen tai rajoittamisen tarkoituksen. Tarkastusoikeuden epäämisenä pidetään myös sitä, että rekisterinpitäjä ei ole kolmen kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä antanut kirjallista vastausta rekisteröidylle.

Rekisteröidyllä on oikeus pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan henkilötietojen ja niiden käsittelyn lainmukaisuus, jos rikosasioiden tietosuojalain tai muun lain nojalla rekisteröidyn tarkastusoikeutta on lykätty, rajoitettu tai evätty. Pyyntö on esitettävä henkilökohtaisesti tietosuojavaltuutetulle, rekisterinpitäjälle (Keskusrikospoliisi) tai poliisilaitokselle, ja pyytäjän on todistettava henkilöllisyytensä. Rekisteröidyllä voi olla mukanaan avustaja. Pyyntö on yksilöitävä siten, että pyynnöstä käy riittävällä tarkkuudella ilmi, mihin henkilörekisteriin tai sen osaan pyyntö on kohdistettu.

Rekisteröidyllä on oikeus saattaa asia tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi (toimenpidepyyntö), jos rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä rikotaan rikosasioiden tietosuojalakia tai muuta henkilötietojen käsittelyä koskevaa lakia.

Tietosuojavaltuutetun toimisto:

Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Puhelinvaihe: 029 566 6700, Faksi: 029 566 6735

Sähköposti (kirjaamo): tietosuoja@om.fi

8.3 Henkilötietojen oikaiseminen, poistaminen ja käsittelyn rajoittaminen

Rekisterinpitäjän on oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta ilman aiheetonta viivytystä oikaistava tai täydennettävä rekisteröityä koskeva, käsittelyn tarkoituksen kannalta virheellinen tai puutteellinen henkilötieto.

Rekisterinpitäjän on oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta ilman aiheetonta viivytystä poistettava rekisteröityä koskevat henkilötiedot, jos niiden käsittely on vastoin rikosasioiden tietosuojalain lainmukaisuusvaatimuksen, käyttötarkoitussidonnaisuuden, tarpeellisuusvaatimuksen, virheettömyysvaatimuksen taikka erityisiä henkilötietoryhmiä koskevan käsittelyn säännöksiä.

Poistamisen sijasta rekisterinpitäjän on kuitenkin rajoitettava käsittelyä, jos:

- 1) rekisteröity kiistää tietojen paikkansapitävyyden eikä niiden paikkansapitävyyttä tai virheellisyyttä voida todentaa (rekisterinpitäjän on ennen tämän rajoituksen poistamista ilmoitettava siitä rekisteröidylle) tai
- 2) henkilötiedot on säilytettävä todistelua varten.

Rekisteröity voi esittää henkilötietojen oikaisemista, poistamista ja käsittelyn rajoittamista tarkoittavan pyynnön rekisterinpitäjälle tai muulle poliisiyksikölle. Pyyntö tulee yksilöidä riittävällä tarkkuudella siten, että pyynnöstä käy ilmi:

- kenen henkilötiedoista asiassa on kyse
- mihin poliisin henkilötietoihin oikaisu-, poistamis- tai käsittelyn rajoittamispyyntö on kohdistettu
- miksi kyseiset tiedot ovat rekisteröidyn mielestä käsittelyn tarkoituksen kannalta puutteellisia, epätarkkoja tai virheellisiä ja mitä muutoksia rekisteröity vaatii kyseisiin tietoihin tehtävän sekä miksi henkilötietojen käsittelyä olisi rajoitettava.

Rekisterinpitäjällä on oikeus pyytää lisätietoja henkilöllisyyden vahvistamiseksi.

Rekisteröidyn henkilötietojen oikaisemiseen, poistamiseen ja käsittelyn rajoittamiseen liittyvää oikeutta voidaan rajoittaa, jos se rekisteröidyn oikeudet huomioon ottaen on oikeasuhtaista ja välttämätöntä:

- 1) rikosten ennalta estämiselle, paljastamiselle, selvittämiseksi tai rikoksiin liittyville syytetoimille taikka rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanolle aiheutuvan haitan välttämiseksi
- 2) viranomaisen muun tutkinnan, selvityksen tai vastaavan menettelyn turvaamiseksi
- 3) yleisen turvallisuuden suojelemiseksi
- 4) kansallisen turvallisuuden suojelemiseksi tai
- 5) muiden henkilöiden oikeuksien suojelemiseksi.

Jollei rekisterinpitäjä hyväksy rekisteröidyn vaatimusta henkilötietojen oikaisemisesta, täydentämisestä, poistamisesta tai niiden käsittelyn rajoittamisesta, rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle kirjallisella todistuksella kieltäytymisestä ja sen perusteista. Tiedot kieltäytymisen perusteista voidaan kokonaan tai osittain jättää antamatta siltä osin kuin se on välttämätöntä edellisessä kohdassa mainituilla perusteilla.

Rekisteröidyllä on oikeus pyytää tietosuojavaltuutettua tarkastamaan henkilötietojen ja niiden käsittelyn lainmukaisuus, jos rikosasioiden tietosuojalain tai muun lain nojalla rekisterinpitäjä ei hyväksy rekisteröidyn vaatimusta henkilötietojen oikaisemisesta, täydentämisestä, poistamisesta tai niiden käsittelyn rajoittamisesta (yhteystiedot edellä).

Rekisterinpitäjän on ilmoitettava virheellisten henkilötietojen oikaisemisesta sille viranomaiselle, jolta virheelliset henkilötiedot ovat peräisin. Jos henkilötietoja on oikaistu tai poistettu taikka niiden käsittelyä on rajoitettu rikosasioiden tietosuojalain 25 §:n nojalla, rekisterinpitäjän on ilmoitettava asiasta niille vastaanottajille, joille rekisterinpitäjä on luovuttanut kyseisiä tietoja. Vastaanottajan on oikaistava tai poistettava sillä olevat kyseiset henkilötiedot taikka rajoitettava niiden käsittelyä.

8.4 Rekisteröidyn muut oikeudet

Rekisteröidyn oikeutta vastustaa tietojen käsittelyä, oikeutta siirtää tiedot järjestelmästä toiseen ja oikeutta olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi ei sovelleta, kun poliisi käsittelee henkilötietoja tutkinta- ja

valvontatehtäviin liittyvän poliisin lakisääteisen tehtävän yhteydessä ja poliisille kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi.

8.5 Rekisteröidyn oikeuksien käytön ja toimenpiteiden maksuttomuus

Rekisteröidylle rikosasioiden tietosuojalain perusteella annettavat ilmoitukset ja tiedot sekä rekisteröidyn tekemien pyyntöjen käsitteleminen ovat rekisteröidylle lähtökohtaisesti maksuttomia. Jos rekisteröidyn pyynnöt ovat kuitenkin niiden toistuvuudesta tai muusta syystä ilmeisen kohtuuttomia tai perusteettomia, rekisterinpitäjä voi kuitenkin periä toimenpiteestä maksun.

Maksun määrän perusteista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Jos rekisterinpitäjä on perinyt edellä mainituilla perusteilla maksun, sen on tarvittaessa osoitettava pyynnön ilmeinen perusteettomuus tai kohtuuttomuus.

9 Henkilötietojen suojaus ja valvonta poliisissa

Rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän tulee teknisin ja organisatorisin toimenpitein huolehtia henkilötietojen riittävästä suojaamisesta ottaen huomioon käsittelystä rekisteröidyn oikeuksille aiheutuva riski. Henkilötiedot on erityisesti suojattava oikeudettomalta käsittelyltä sekä vahingossa tapahtuvalta häviämiseltä, tuhoutumiselta ja vahingoittumiselta. Toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee ottaa huomioon:

- 1) uusin tekniikka
- 2) toimenpiteiden toteuttamiskustannukset
- 3) käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitukset
- 4) luonnollisen henkilön oikeuksiin kohdistuvat todennäköisyydeltään ja vakavuudeltaan vaihtelevat riskit.

Poliisihallinnon teknisen, hallinnollisen ja organisatorisen tietoturvallisuuden perustana on Poliisin tietoturva- ja tietosuojapolitiikka, jossa määritellään tietojen turvaamisen tavoitteet, vastuut ja toteutuskeinot poliisihallinnossa.

Tietoturvapoliitiikkaa tarkennetaan useissa erillisissä määräyksissä ja ohjeissa.

Poliisihallitus on antanut ohjeen sisäisestä laillisuusvalvonnasta poliisissa ja eräistä muista oikeudellisista asioista poliisissa, joka luo puitteet poliisin laillisuusvalvonnan suunnittelulle ja toteutukselle sekä valvonnan tuloksista raportoinnille myös poliisin tietojärjestelmien käytön ja henkilötietojen käsittelyn valvonnan osalta.

Henkilörekisterien käytön ja henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota käsiteltävien tietojen oikeellisuuteen ja tarpeellisuuteen, tietojen asianmukaiseen käyttöön, käyttöoikeuksien oikeellisuuteen ja ajantasaisuuteen sekä siihen, että tietoja käsitellään salassa pidettävien tietoaineistojen luokitusvaatimusten mukaisesti. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelyssä valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että rekisteröidyn oikeuksien turvaamisen edellyttämät tekniset ja organisatoriset suojaustoimet on toteutettu asianmukaisesti ja että kyseisiä henkilötietoja käsitellään ainoastaan silloin, kun se on välttämätöntä poliisille laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

10 Tietosuojaselosteiden saatavillapito

Poliisin tietosuojaselosteet on asetettu julkisesti kaikkien saataville sähköisessä muodossa poliisin valtakunnalliseen tietoverkkoon (www.poliisi.fi).

Tietosuojaselosteet talletetaan lisäksi poliisin hallinnollisen asiankäsittelyn asianhallinta-, päätöksenteko- ja arkistointijärjestelmään (Acta).